

52993

p. 112

ЈОВАН Д. ПЕТРОВИЋ
РАДЕ М. ОБРАДОВИЋ

МЛАВСКИ ВИТЕЗ МИЉКО П. ЈОВАНОВИЋ

Културно-просветни центар
Петровац на Млави

Завичајни Музеј
Петровац на Млави

2014.

Ђура Јакшић

ОТАЏБИНА

И овај камен земље Србије,
Што претећ сунцу дере кроз облак,
Суморног чела мрачним борама,
О вековечности прича далекој,
Показујући немом мимиком
Образа свога бразде дубоке.

Векова тавних то су трагови,
Те црне боре, мрачне пећине;
А камен овај, ко пирамида
Што се из праха диже у небо,
Костију кршних то је гомила
Што су у борби протиб душмана
Дедови твоји вољно слагали,
Лепећи крвљу срца рођеног
Мишица својих кости сломљене, -
Да унуцима спреме бусију,
Оклен ће некад смело презирућ
Душмана чекат чете грабљиве.

И само дотле, до тог камена,
До тог бедема -
Ногом ћеш ступит можда, поганом!
Дрзнеш ли даље? ... Чућеш громове
Како тишину земље слободне
Са грмљавином страшном кидају;
Разумећеш их срцем страшљивим
Шта ти са смелим гласом говоре,
Па ћеш о стења тврдом камену
Бријане главе теме ћелаво
У заносноме страху лупати!
Ал један израз, једну мисао,
Чућеш у борбе страшној ломљави:
„Отаџбина је ово Србина!”

1. ОПШТИ ДЕО

О Витовници је много писано и много се зна; путописци и писци у минулим временима, пролазећи овим крајевима, остављали су своје записе, који се данас показују као веома значајни за стицање слике о тим прошлим временима, животу у њему и свему што је везано за живот становништва.

Манастир Витовница

Постоје три Витовнице, што је опет својеврсна симболика, вероватно не случајна, у духу српског православља, а зашто се то баш овде догодило и показало, биће да и за то има великог оправдања. Једна је Витовница речица, која је свакако најстарија, и која је, сва је прилика, своје име пренела и на друге две Витовнице - манастир Витовницу, који се под

овим небом узвиси почетком 13. века, па је тако један од најстаријих сакралних хришћанских објеката на овим, браничевским просторима и, свакако, село које је никло око те свете куће као њен прњавор и које је записано као Вителница у Браничевском тефтеру (1467); *Мала просветина енциклопедија* бележи постојање нашег манастира и каже да по свом изгледу пре припада почетку 15. века, међутим у његовим зидинама постоји узидана једна јерменска плоча, у чијем натпису постоји уписана година, која говори другачије.

У нашој књижевности, и по својој фактографичности, веома значајно место заузима књига Јоакима Вујића *Путешествије по Србији*, који, доласком у ове крајеве и пред манастир Витовница, пише: *Овај манастир лежи на једном возвишеноме месту, при потоку равног имена, Витовници... Основатељ овога манастира био је свјати Милутин, краљ серпски.—Церква јесте доста мала, пак има споља горе на среди једно труло с једним позлаћеним крстом. Храм цркве јест Успеније пресвјатија Богоматере... Овај манастир има и један прњавор, кој садржи до 30 домова и житељи јесу понајвише Власи, који манастиру работају.* (Прњавор манастиру Витовница било је садашње село Витовница).

Крајем 19. века овим крајевима пропутовао је Феликс Каниц, који је описао тадашњу Србију и оставио књигу насловљену као *Србија—земља и становни-*

Река Витовница

штво. Он у својим записима највећу пажњу, у овом делу Млаве, поклања управо истом манастиру, о коме износи и важне чињенице, поред личних импресија, које такође имају свог значаја:

"Код Петровца, о коме смо већ понешто рекли, прелази се на десну обалу Млаве и одмах затим, преко благе узвисине Клокочара, избија се на Витовницу, на чијем југоисточном изворском рукавцу стоји истоимени манастир, један километар од пута, на живописној кречњачкој стени под 956 м високим Штубиком. Оснивачем тога манастира сматра се краљ Милутин; Орешковица и Брадашка биле су његове метохије. Има врло романтичан положај између раскошног зеленила дрвећа и стена на левој обали речице, где један моћан извор пружа дивно освежење."

Село Витовница

Касније, наш аутор, Љубомир Јовановић, у својој књизи *Млава, Антропогеографска проучавања*, више је пажње посветио селу, одн. насеобини и, по методологији монографије, даје опис села полазећи са разних аспеката, сходно поднаслову свога дела. Он на следећи начин говори о селу Витовници:

Онде, где река Витовница, остављајући тесну клисуру, проширује своје обале, али се још не ослобађа брдских коса, у долини са једне и друге стране њене, налазе се поређане куће села Витовнице. Леп је поглед на ово село, кад се преко брда из Мелнице, или из Стамнице у исто долази. Те брдске косе, што се изнад села издижу, јесу уједно и граница атара овога села и Стамнице, са леве, јужне стране. На њима су знатнија брда са десне стране реке: Кракул Гол (голо брдо или чука) и Фаце Манастира (манастирски

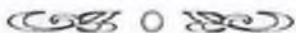
виноград), а с леве стране Урлаја, Муројко, Чукар и Бигар. Ну, иако је село поред реке, куће се његове налазе више на странама ових брда, те није изложено поплавама, сем једног малог дела, који је готово у самом кориту речном.

У селу има доста извора, чија вода служи за пиће, а они носе назив према имену породица, које су око њих, тако: Васиљин Кладенац, Будимиров кладенац и Симеонов кладенац.

Осим ових кладенаца, у атару има и јаких извора, као што су: Црни Извор, који је врло јак и од кога је спроведена вода у манастир Витовницу. Природ извире са Урлаје: ово је врло хладна вода и сељаци је држе за лековиту и одлазе, те се њоме умивају. И извор Бању сматрају сељаци за лековит: од њега одлази поток истог имена. У селу има и бунара - ђермова, чија вода такође служи за пиће.

Познато је, такође, да је у разним својствима, много познатих Срба, професора и научника, посећивало овај крај и увек остајало одушевљено и без даха пред једном нетакнутом лепотом, која је одисала животом и свежином; тако су били научник Јосип Панчић, а потом и професор Јосиф Веселић, са својим студентима и сви су оставили релевантне записе, који се и данас чувају.

Наравно, дух становништва ових питомих крајева био је увек на високој узвисини, кад се радило о верности и посвећености своје крају, очувању његових лепота и борби за опстанак на овим

просторима против разних недаћа, природних и неприродних. Није, стога, случајност да је Млава изне-

Дом културе у селу Витовници

дрила много вредних синова, који су засјали у време највеће таме на пространствима Србије и за добробит свога отечества, али и свога дома, посегли за звезданим висинама, херојством, поштењем, витештвом, узидавши се у највише сфере духа и духовности.

Ниједна буна, ниједан отпор освајачком непријатељу, којих је у свим временима у Србији било, а данас на посебано перфидан и софистициран начин, увек са истом тежњом да освоји и покори, нису никада прошли без учешћа људи са ових простора. За све време турске, отоманске владавине и понижавања Србије и од самих почетака ослободилачких устанака, као и у свим страхотним ратовима у XX веку, који су на крају и резултирали највећом потребом човековог

ума и духа – слободом, они су били на грудобрану, очи у очи са смрћу, свесни да се слобода осваја, и зато увек без намере да устукну или се повинују јачем и његовом виђењу правде. Зато је Млава и дала синове попут браће Теодоровић, Добрњце – Петра и Стевана, Пауља (Павла) Матејића (за кога Милан Ђ. Милићевић каже: "*Да војвода Пауљ није урадио ништа друго, већ само оно што је, у страшни час, једини он - када је злосрећни главни командант Милоје, оставивши шанчеве и топове, појахао коња и одјурио к Делиграду, – полетео у помоћ витезу чегрском, довољно је да му сваки Србин, кад га год помене, захвално рекне: – Вечна ти слава, дико лепе Млаве, Пауљу Матејићу*"), попут српских устаника, носилаца Ордена Таковског крста – Стоића Станојловића, из Каменова, Станојла Драгуљевића, проте из Великог Поповца, Недељка Ђоковића, судије из Добрња, Раке Косанића, из Трновча, Војина Милића, из Трновча, Максима Милошевића, из Забрђа и каснијих учесника ратовања на почетку 19. века, ђенерала Милана Ж. Миловановића, рођеног у Шетоњу, Милисава Живковића, из Великог Поповца, Милисава Милисављевића, из Каменова; зато је овај крај добио и своје витезове, носиоце краљевог ордена – *Карађорђево* звезде, а то су Милан С. Радојковић, прота из Петровца, Димитрије С. Јевремовић, српски официр, рођен у Петровцу, Миливоје Лукић, пешадијски потпуковник, али и војници без златних еполета, редови, одликовани високим страним одличјима, попут Милоја Илића, из Великог Поповца,

који је носилац највишег француског одличја – *Орде-на легије части* и Станимира Ж. Станојловића, чија је јуначка прса красио руски орден *Светог Ђорђа*; наравно, поменућемо и стотине оних младих, наизглед безимених људи, који су до слободе дошли или оних који никад до ње нису стигли, пут ка њој потраживши преко сурових и непријатељских албанских гудура. Зато ће сви они остати неизбрисиви део колективног памћења српског народа, узидани у „ћеле-кулу“ слободе и будућности. Иако на раскрсници путева великих сила, које никад до краја нису довеле своје освајачке замисли, Србија је одолела свим медијским ратовима, оружаним нападима, суманутим бомбардовањима, покрштавањима, истребљивањима, на крају гледајући

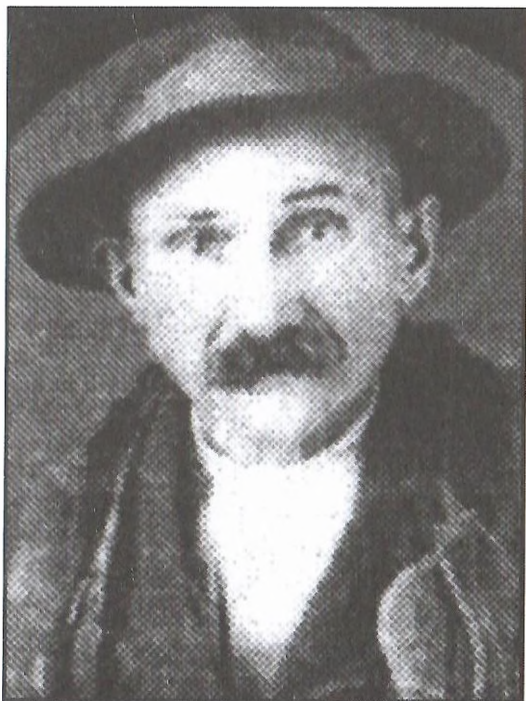

Отац Тадеј Витовнички

леђа својих поражених завојевача, разних војски од најстаријих времена, турских освајача, бугарских злотвора, немачких окупатора, срамне НАТО алијансе

и увек је плаћала велику цену, само да би сачувала свој малени део земље на кривој земљиној кугли.

*Млавски витез носилац војничке златне
Карађорђевог звезда I реда, Миљко П. Јовановић*

Из те златне жице Српства, рођен крај свете манастирске куће, у којој је у дугим годинама боравио и духовник, отац Тадеј, у планинским просторима,

који су одисали увек ширином и слободом, под небом у којем су, као власници слободе, царовали орлови,

Манастир Витовница

крај лековитих вода и уз пој природе, изникао је и скромни, мирни сељак Миљко П. Јовановић, коме се нижу и сви ови редови у част, јер му је оружје најопакије била вера у Бога и љубав за ближњег, а светиња крсна слава и рањена мајка Србија. Зато је са много српске деце и сам себе ставио на олтар отаџбине и путем звезда пошао и стигао у незаборав и у песму:

Јован Д. Петровић

МИЉКО У НЕБО ПРОПЕТ

Миљку у част

опет га ето кући
под каменим брдом
из света вукући
љубав са срдом

мајчици Србији
од срца знамен
незнан ничији
од ближњих ни камен

у кући вечној
без огња без крова
у трави лечној
у земљи богова

миљко славан
вечност снује
свима даван
међ нама ту је

ето га кући опет
бусен му знамен
у небо пропет
на земљи ни камен

Петровац, 28.05.2008.

2. ОНО ШТО СЕ ЗНА О МИЉКУ П. ЈОВАНОВИЋУ

Миљко П. Јовановић рођен је 7. априла 1887. године, у Витовници, срез Млавски, округ Пожаревачки, од оца Петра (Јанка) Јовановића и мајке Марице. Био је веома слабог имовног стања, о чему постоји запис у катастарским књигама: Окућница 048,26 ари, виноград нема, шуме нема, зиратне земље 0,10 ари, ливаде и попаше 3 хектара и 63 ара; годишњи приход плаћа 51 динар и 49 пара.

Одрастао је у угледном и честитом домаћинству свога деде по оцу, Симеона Јовановића, чувеног воденичара и ваљавичара, не само у Витовници, него и у даљој околини. Отац Миљков, Петар и стриц Стеван, били су такође угледни домаћини и велики јунаци у Другом српско-турском рату 1878. године. По угледу на своје претке, и сам се бавио воденичарским послом.

Био је учесник свих ратова од 1912 – 1918. године и један од највећих јунака млавског краја у Првом светском рату.

Миљко Јовановић је регрутован 1907. године као тобџија и то је био све до одласка на Солун, када је прекомандован у пешадију и унапређен у чин каплара. Војску је служио 1908. године, у III чети I батаљона, 18. пешадијског пука. Као артиљерац, Миљко Јовановић се видно истакао у борби 1915. године на рановачким положајима, када је умешношћу и присеб-

пошћу спасао већи део посаде са положаја „Крст” и организовао да се иста пребаци на рановачко гробље.

При преласку преко Албаније, како је он причао својим мештанима, био је врло дисциплинован, што многима није одговарало. По доласку Српске војске на Крф, Миљко није био у болници, захваљујући здравом разуму. По доласку на солунско војиште, са новим распоредом у пешадији, Миљко Јовановић, као наредник 9. пешадијског пука, оставио је најсвет-

***Бесплатна карта Миљка Јовановића
за јавни превоз***

лији пример великог борца и неустрашивог јунака, о чему сведоче похвале и наредбе команданата Армије и Пука.

По повратку са Солуна, Миљко се вратио свом старом занату воденичара, живећи скромно и повучено, како и доликује честитим људима. Тако је и умро. Тихо и нечујно, у кошмару Другог светског рата, заклопио је своје очи, заклет „Краљу и Отацбини”, никад се не помиливши са пропагандом комунизма.

Српски борац, симбол борбе и отпора

3. ПОРЕКЛО ФАМИЛИЈЕ МИЉКА ЈОВАНОВИЋА

Када се ради о најнепосреднијим прецима Миљка Јовановића, родитељима и старијим прецима, у чијем је домаћинству одрастао, увид нам даје попис становништва из 1863. године, објављен у монографији *Петровац на Млави*, аутора др Бранка Перуничиха. На редном броју 37 тога пописа, наведено је име носиоца домаћинства, **Симеона Јовановића**, који је тада имао 23 године, а живео је са супругом Анком (21), синовима Стеваном (5) и **Петром** (3) и таштом Анком (55). У имовном смислу домаћинство се састојало од куће с плацем, 3 дана орања земље, 4 косе ливаде, 1 $\frac{1}{5}$ дана орања браника, $\frac{1}{4}$ дана орања шљивара, $\frac{1}{2}$ мотике винограда, $\frac{1}{16}$ воденице и $\frac{1}{16}$ ваљавице, у укуној вредности 46 дуката.

Поменути Симеон Јовановић био је деда по оцу Миљка Јовановића и он је био познат у селу као воденичар и као ваљавичар, а такође је по њему некада постојао и кладенац, одн. шумски извор, о коме у својим путозаписима говори Феликс Каниц.

Отац Миљков свакако је Петар, који се у презентованом изводу из пописа помиње као трогодишњи дечачић, и највероватније је по њему, касније, Миљко крстио и свога сина, Петра Јовановића, који је, као сељак, живео у својој родној Витовници и бавио се земљорадњом. Породично порекло Миљкове мајке

налазимо у истоме попису на редном броју 53, где се наводи домаћин **Јанко Корња**, стар 28 година, који живи у домаћинству са супругом Маринком (30), кћерком **Марицом** (2) и братом Петром (17). Свакако, ради се о Марици, која се касније удала за Миљковог оца Петра. Из пописа имања стиче се утисак да је домаћинство Јанка Корње било нешто имућније од домаћинства његовог каснијег пријатеља, Симеона Јовановића.

***Петар (Петровић) Јовановић,
син Миљка Јовановића***

Поуздано се не може утврдити породично порекло Миљкове супруге Руже, мада постоје основане претпоставке да је родом из села Стамнице, с

обзиром да је њена рођена сестра у наследство оставила кућу данашњим власницима познате кафане у Стамничкој Реци.

О Миљковој супрузи Ружи Јовановић - Арсенијевић, рођеној поткрај XIX века, мора се рећи неколико потребних речи, јер својим начином живота и својим чињењем, својим врлинама и људским достигнућима, она носи многе заслуге.

Миљкова супруга Ружа

Јашући на коњу и са карабином обешеним о раме, ношена борилачким, неустрашивим горштаким духом, Ружа је и сам абила ратним без страха и мане.

Иако физички сићушна и крхка, непримећено, али сигурно, с ватром у срцу, попут Хајдук-Вељкове дружбенице Чучук Стане, израстала је у чврсту, несаломиву хероину свог времена и своје средине, јер није оклевала ни часак ни кад је, притешњена, требало да се бомбама супротстави Бугарима (у зиму 1917, у бомбашком нападу, ликвидирала је трочлану бугарску патролу), који су у данима њихове окупације Србије, починили нечувена бестијална, несхватљива зверства, згрозивши мирољубиви свет, о чему постоје бројни записи (а познат је и запис из пера А. Рајса).

*Родна кућа Миљка П. Јовановића
(на прагу куће Миљкова унука Лалица)*

Због свог неустрашивог отпора, због губитака које је наносила непријатељу, била је прогоњена од Бугара, али увек је измицала и нестајала, замећући

своје трагове у склоништима на планини Тресту или у пећинама у планинским масивима, изнад манастира, тако да је била и остајала даноноћна мора осионих освајача.

И дан данас, иако је прошло много времена и од њене физичке сеобе у „друге светове“, у њеном селу о њој постоји предање као о „жени-хајудуку-комити“, што је само прилог за опис њене несвакидашње личности.

У мирна времена, кад су пушке замрле, она се вратила својој воденици, на реци Витовници, млела брашно и прехрањивачла многа гладна уста, нејачи и сиротиње. Тако је она, христолика, насупрот своје мужу, јунаку Миљку, који је своја одличја стекао на фронту, своје име, али и име сваке српске жене-мајке, супруге, сестре, украсила признањем „орденом материнства“, за сва добротинства, која су јој била „вјеру-ју“ и правац у пожртвованом и даровном животу.

Миљко је из брака са Ружом имао сина Петра, учесника у Другом светском рату, који је до смрти живео у свом родном селу Витовници.

Данас у селу, у веома лошем стању, постоји родна кућа Миљка Јовановића, саграђена у моравском стилу, трајући увелико свој други век, већ обрушена са источне стране и потпуно изложена неумитном зубу времена, који носи једино пропаст. Чини се да тако, са нестајањем те куће, у којој је некада постојао живот, лагано нестаје и сам Миљко. Потомци његови свакако су могли да сачувају кућу, јер би она данас имала свој

значај, сазнањем ко је заправо човек – Миљко Јовановић, који је у њој рођен. У сваком случају то су само наше нарави. Јер у дну истог дворишта много касније, подигнута је нова кућа, од бетонских блокова, али овој постојећој није додат ни камен. О том времену, помно ћутећи, сведочи стари бунар, који је на истом месту можда и самом Миљковом руком ископан. Мада, с друге стране, може се то тумачити и само као однос према објектима, што опет не мора на исти начин да се тумачи када се ради о односу потомака и њиховој успомени на свог славног претка. Зато ћемо и Миљко је имао сина Петра Петровића (Јовановића), ожењеног Меланијом, из Мелнице, а њих двоје две кћерке, Северинку и Лалицу и сина Владу Арсенијевића, који данас живи и ради у Паризу (Француска). Унук Данко Симеонових, Северинкин син, живи у Стамници.

4. ГРОБ МИЉКА П. ЈОВАНОВИЋА

Већ, како каже и песма *Миљко у небо пропет*, дата у овој књижици, Миљко Јовановић, витез Карађођеве звезде, до скоро није имао знамен на месту свога гроба, тако да се није поуздано ни знало где се гроб

Мештани Радмила и Милан Пауновић показују место Миљковог гроба

тачно налази. То је могао бити сваки празан простор на коме нема крста ни натписа, али Миљко је свакако сахрањен на свом сеоском гробљу. То су потврдили и старији мештани села, који добро памте, пре неколико година, пре постављања камена, изласком на гробље, куда су и показали Миљково гробно место.

Веома је поразна чињеница када је непромењива: нико у родбини, до скоро, из ко зна којих разлога, али ни у селу, ни у многобројним организаци-

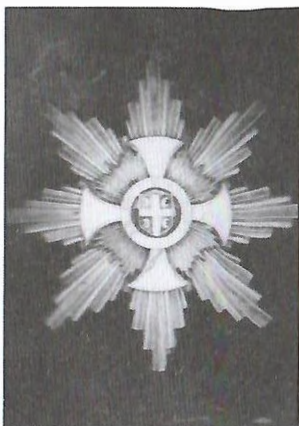

5. ОРДЕН КАРАЂОРЂЕВЕ ЗВЕЗДЕ

Мајским превратом 1903. године, рушењем аутократске владавине краља Александра Обреновића, у Србију је враћена династија Карађорђевића, а Петар Карађорђевић крунисан је за краља 8/21. септембра 1904. године.

Исте године свечано је обележена стогодишњица Првог српског устанка, у чији је спомен установљен *Орден Карађорђеове звезде*, као највише одликовање династије Карађорђевића.

Оснивачки докуменат, односно Закон о одличју Карађорђеове звезде, настао је у Тополи, 1.1.1904. године, а сачуван је у рукопису и носи својеручне потписе оснивача ордена, Краља Петра I и свих министара,

Орден Карађорђеове звезде I степена

учесника у његовом установљењу.

Оригинални текст садржи опис и намену свих степена ордена Карађорђевог звезде, према коме он има четири реда:

Први ред: Велики крст на ленти са звездом на прсима;

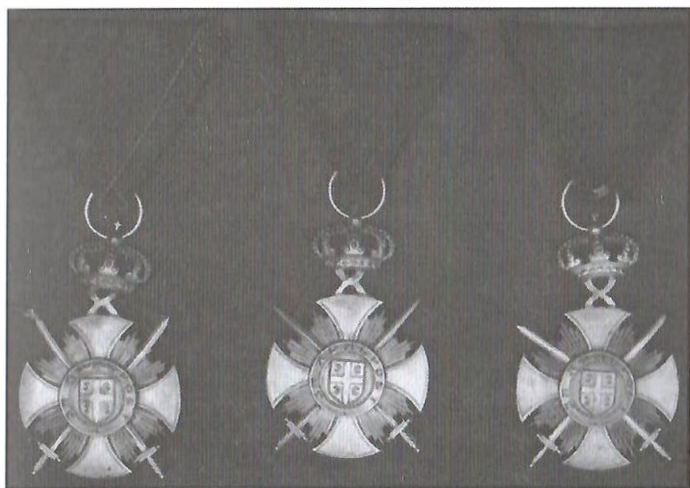
Други ред: Исти крст о врату на лентици ужој, исте боје и истом звездом на прсима, нешто мањом од прве.

Трећи ред: Исти крст о врату на истој лентици.

Четврти ред: Мањи крст на прсима о пантљици исте боје.

6. ВОЈНИЧКИ ОРДЕН КАРАЂОРЂЕВЕ ЗВЕЗДЕ СА МАЧЕВИМА

*Златни војнички орден Карађорђева звезда са
мачевима*

За време Првог светског рата, на предлог министра војног, пуковника Радивоја Бојовића, установљен је у Крагујевцу, Указом од 28. маја 1915. године *Војнички орден Карађорђеве звезде са мачевима* у златној и сребрној класи. Овим орденем могли су бити одликовани само подофицири, каплари, значари и редови свих позива народне војске и последње одбране, за „изванредно показану личну храброст и пожртвовање.“

Орден је у облику крста, на чијем се аверсу, у медаљону, налази штит српског грба уоквирен прстеном, на коме је исписана орденска девиза: ЗА ХРАБРОСТ. На реверсу, у медаљону, налази се државни грб - бели орао у полету, око кога је прстен са натписом: ПЕТАР I (горе) и 1914-15 (доле). На горњем краку крста је државна круна. Орден се носио на троугаоној црвеној траци.

7. НАРЕДБЕ О ОДЛИКОВАЊУ МИЉКА ЈОВАНОВИЋА ИЗ ВИТОВНИЦЕ

Наредба АЂ. БР. 11571

Командант I армије за 10. мај 1917. године за све јединице и установе у саставу I армије.

Наредник 1. чете 2. батаљона 9. пешадијског пука Миљко П. Јовановић, из села Витовнице, среза млавског, округа пожаревачког, у операцијама на Битолском фронту одликовао се: 27. априла 1917. године добио је задатак, да као вођа патроле, са патролом крене ка непријатељу у правцу „Чуке” на Скочивирским узвишењима и да примора непријатеље да се врате у ровове како би им наша артиљерија нанела што више губитака. Наредник Јовановић кренуо је са својом патролом и врло вештим подилажењем успео је да се непријатељу приближи на врло блиско одстојање, чиме је добивени задатак потпуно извршио. Али наредник Јовановић није се на томе задржао, већ је са војницима бацајући бомбе утрчао у непријатељске ровове.

Када је и ово извршио, услед јаке непријатељске ватре са обе бочне стране морао се повући. Како су му у повлачењу два војника из патроле била рањена, а један доста тешко, наредник Јовановић је и поред јаке непријатељске ватре успео да оба војника буду изнешена. За умешно вођење патроле, јуначко држање и врхунско пожртвовање, предлажем наредника

Миљка Петра Јовановића, из села Витовнице, среза млавског, округа пожаревачког за највише одликовање.

*Командант Армије,
војвода Жив. Р. Мишић с.р*

Војвода Живојин Мишић лично је одликовао и уручио одликовање млавском витезу Миљку Јовановићу

*Краљ Александар I
Ујединитељ*

*Краљ Петар I
Ослободилац*

Наредба – Ђ. – Бр.6400/2

Командант Дунавске дивизије за 2. јануар 1919. године. За све јединице и установе у саставу Дивизије.

Наредник 1. чете 2. батаљона 9. пешадијског пука Миљко Петра – (Симеоновог) Јовановић, из Витовнице, среза млавског, округа пожаревачког, учинио је следећа дела: 1. септембар 1918. године када је чета била на положају „Потковица – Н-2” испред Разибчејевог моста и када је наређен напад на непријатељски јако утврђен положај „Потковица – Н-2”, чета у свом наступању долином Мелничке реке, иако тучена јаком

пушчаном и митраљеском ватром, продужила је своје наступање ради извршења задатка.

Том приликом, за време напада, командир чете буде тешко рањен и како у чети није било других официра, који би у чети команду могли да приме, команду је примио наредник Миљко Јовановић. И када је код војника настала забуна и пометња поводом тога што је командир чете тешко рањен, наредник Јовановић својом умешношћу успео је да војнике охрабри, улије им поверење и настави започети задатак. Успео је да са четом заузме непријатељски утврђени положај испред „Потковице – Н2” и да се на истом задржи и исти организује за даљи рад. Наредник Миљко Јовановић је лично храбар, поуздан и спреман подофицир. За изложена дела похваљујем наредника Миљка П. Јовановића.

*Командант Ђен.,
Драг. С. Милојевић с.р.*

Наредба Ађ. Бр. 10773

Командант I Армије за 3. април 1917. године, за све трупе и установе у саставу Армије.

Наредник Миљко П. Јовановић 1. чета 2. батаљон 9. пешадијски пук учинио је следећа дела:

Наредник Миљко Јовановић 20 марта ове године са својим војницима налазио се на положају „Плато” који је био јако тучен од непријатеља из топова и то тежег калибра. Војници принуђени јаким бомбардовањем почели су прелазити из рова у ров, а непријатељ користећи се овим принудним истицањем војника 9. пешадијског пука, отворио је на исте јаку пушчану и митраљеску ватру и на појединим местима позивао је отворено наше војнике на предају. Том приликом наредник Јовановић је прикупио своје војнике, извео их са тученог положаја и командовао „Напред, само бомбе”. Наредник Јовановић својим одлучним подухватом доста је умирио активност непријатеља, те ценећи његову храброст и одлучност. Јавно га похваљујем.

*Командант Армије,
Војвода Жив. Р. Мишић.*

(Текст о јунаку Миљку Јовановићу и наредбе и похвале преузет је из необјављеног рукописа „Највећи синови Србије 1912 - 1918”, Симића Боровој. Милана – аутор допушта прилагођавање за монографију села Витовнице, из које се преузима без икаквих последица).

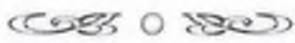

8. ЗАБОРАВЉЕНИ ВИТЕЗ МЛАВСКИ, КУЋНИ ПРАГ И ГРОБ

Дошла је зима у млавски крај, подно планина, ова пред наступајуће 2008. лето. Мало је подранила. Српско село Витовница у општини Петровац на Млави, удаљено петнаестак километара од општинског места, живи свој живот. Много је мање димњака са огњишта, који ће огрејати чељад и ове зиме. Угасише се, домаћини одоше на вечни починак, а потомци и сами, трбухом за крухом, журно одоше у западне земље, где многи за навек и осташе да редују, а многи и кости своје расуше по белом свету, сахрањени на туђим гробљима.

Тако село Витовница оста са седамдесетак кућа и двапут мање мештана, кречара, земљоделца и уметника, да чекају боље сутра. Али боље не долази, и нико не зна зашто га нема.

Село Витовница има манастир, на далеко знан и чувен, који стамен вековима стоји подно стена. У њему би старац, велики духовник Млавског среза, архимандрит Тадеј Штрбуловић, који овоземаљске стазе напусти далеко од свог манастира и завичаја. Бог је ипак хтео да он почива у гробу, уз своју цркву, коју је чувао и духовно уздизао, по канонима Господњим. У селу беше и јунак над јунацима, витез Карађорђевог звезде, Миљко Петра Јовановић. Роди га давне 1887. године, српска мајка, млада стамена брђанка Марица, у браку са Петром Симеоновим.

Његов отац Петар и стриц Стеван, јунаци у Другом српско-турском рату, осетише да ће им потомак Миљко бити ратник. Би баш тако на поклич

Чланска карта Миљка П. Јовановића - Удружења носилаца Карађорђевог звезде са мачевима официјерског и војничког реда

трубе 1907. године и Миљко се регрутова као тобџија, и одласком на Солун, постаде пешадинац у чину каплара. Као артиљерац показа сву племенитост и храброст војника и никад не беше болестан, нити у болници.

О његовој храбрости сведоче похвале и наредбе команданата Армије и Пука. Потписаше их лично

Војвода Живојин Р. Мишић и командант ђенерал Драг. С. Милојевић. Године 1917, у априлу, за успешно извршени задатак, наредник Миљко Јовановић, би предложен за највеће војничко одликовање – Карађорђеву Звезду с мачевима – златну, и украси она његове груди из руку Живојина Мишића

Врати се Миљко у Витовницу, у своју кућу, живеше свој живот, радећи на својој воденици, у самом центру села, родише му се и деца и крете напредак. Време брзо течаше, дође опет проклети рат, опет са Швабама, 1941. године. Миљко и тада остаде веран заклетви за оданост свом Краљу и Отаџбини Србији.

Изненада, по Божјем промислу умре, тихо и нечујно, 1943. године. Са њим као да неста и казивање и храброст. Сахранише га потомци, син и ближњи, подно брда на сеоском гробљу, где почива Витез Миљко Јовановић са супругом, али не стигоше потомци да обележе гроб и он оста без белега до данашњег дана.

Кућа по старом начину градње, у којој славише крсног свеца, из које пође у рат, лепа и пространа, беше за понос целог села и краја. Поче да поболева, најпре почеше црепови да нестају под зубом времена, па прозори, огледала куће и на крају темељи и зидови. Тихо и нечујно, као њен витез, који ту проведе многе године. Поче да се прекрива заборавом један војнички век и живот славе Витеза из Млаве.

То је истина о нама и нашим схватањима о човеку пред којим је мирно стајао командант Армије, Војвода Живојин Мишић, 1917. године.

Раде М. Обрадовић

(Текст објављен у ревији „Млавски ехо“, Велико Лаоле, 2008)

награђен високим одликовањима. Права је штета што наше село то није схватило на време, јер би могло да му се одужи на част и понос свих нас. Познато ми је да је добио више тих одликовања, којих више нема сачуваних у селу, а било би добро да их данас можемо видети, јер би и она понешто рекла о човеку који их је заслужио. Нажалост, отуђена су и сада се налазе питање где и зашто.

Миљкова жена Ружа, била је веома интересантна особа. Иако жена, за све време Миљковог одсуства и његовог ратовања, била је на челу комита из овог краја у непошtedној борби са нарочито суровим и безбожним Бугарима, који нису презали ни од најокрутнијих свирепости. Због свог начина живота, морала је да живи у шуми, где је било много салаша, а само је понекад виђана на коњу, како промиче. Сви су је поштовали и прихватили као вођу, иако је физички била нејака, осредња жена, средњег раста, али зато веома паметна, окретна и одлучна.

Потомци Миљкови данас живе у Мелници, Стамници, Петровцу и у иностранству.

То је све што могу да кажем о Миљку Јовановићу, његовом животу и фамилији.

На истоветан начин, са дубоким поштовањем о Миљку П. Јовановићу говори и мештанин села Витовнице, Павле Т. Рајковић, који је о старом јунаку чуо од свог оца Александра: *Мој отац Александар Рајковић, био је учесник у Првом светском рату и ратовао је заједно са Миљком. Увек је о свом комшији*

Виговници, одабравши саговорника, најстаријег, међу преосталим, ипак нисмо много даље одмакли. Па ипак, и тај, макар најкраћи каракретни опис, који смо добили од мештанина *Бранислава Петровића*, пензионера и комшије *Миљка Јовановића*, који је био шеснаестогодишњак у време *Миљкове* смрти, са најбољом намером изнећемо у овој споменици.

Били смо комшије дуго година са деда Миљком и његовом породицом. Познат ми је сав његов живот. Нешто сам сам запамтио из најранијег свог детињства, а понешто ми је остало и из каснијих очевих прича. Био је велики пријатељ са мојим родитељима. Мој отац је иста генерација и заједно су пошли у рат, с тим што је мој отац убрзо пао и ропство и провео у логору у Мађарској све време рата. Био је веома храбар човек, вредан и радан, стално у борби са великим животним недаћама, које је носила сиротиња, али ваома мирољубив, добар човек и добар комшија. Добар део живота провео је са својом породицом у шуми, на улазу у Трест, где су у једној пећини образовали колибу за живот, природну, како је било. Живели су веома тешко, јер држава није много пажње обраћала на своје ратнике, нити их је нешто помагала, мада је Миљко касније, као носилац ордена, добијао месечно неки износ, као и повластицу за бесплатну возњу.

Што се тиче његовог учешћа у ратовима, отац ми је причао да је био велики, храбар ратник, да се није бојао нити повлачио пред непријатељем и да је

награђен високим одликовањима. Права је штета што наше село то није схватило на време, јер би могло да му се одужи на част и понос свих нас. Познато ми је да је добио више тих одликовања, којих више нема сачуваних у селу, а било би добро да их данас можемо видети, јер би и она понешто рекла о човеку који их је заслужио. Нажалост, отуђена су и сада се налазе питање где и зашто.

Миљкова жена Ружа, била је веома интересантна особа. Иако жена, за све време Миљковог одсуства и његовог ратовања, била је на челу комитета из овог краја у беспощедној борби са нарочито суровим и безбожним Бугарима, који нису презали ни од најокрутнијих свирепости. Због свог начина живота, морала је да живи у шуми, где је било много салаша, а само је понекад виђана на коњу, како промиче. Сви су је поштовали и прихватили као вођу, иако је физички била нејака, осредња жена, средњег раста, али зато веома паметна, окретна и одлучна.

Потомци Миљкови данас живе у Мелници, Стамници, Петровцу и у иностранству.

То је све што могу да кажем о Миљку Јовановићу, његовом животу и фамилији.

На истоветан начин, са дубоким поштовањем о Миљку П. Јовановићу говори и мештанин села Витовнице, Павле Т. Рајковић, који је о старом јунаку чуо од свог оца Александра: *Мој отац Александар Рајковић, био је учесник у Првом светском рату и ратовао је заједно са Миљком. Увек је о свом комисији*

и ратном другу Миљку говорио најлепшим речима, стављајући у први ред његову храброст и спремност да крене и у најопасније окршаје са непријатељем, каквих је било свакодневно у то ратно време. Држава Србија његову храброст и верност је наградила признањем - Карађорђевоом звездом, коју је Миљко са поносом носио. До краја свог живота живео је у свом селу, радећи у манастирској воденици. Сахрањен је на своском гробљу.

Данко Симеоновић, унук Миљков, који живи у Стамници, сећа се приче да је на дан Миљкове сахране, у Витовницу дошао један немачки одред, пред којим су се сви мушки разбежали у шуме, а на пратњи остале само жене. Немци су се у чуду питали је ли у овом селу нема мушких глава.

35993

10. МЛАВСКИ ВИТЕЗ МИЉКО ЈОВАНОВИЋ

Жубори Млава кроз векове и спаја обале, а ту подно древне светиње манастира Витовнице, у питомом млавском селу Витовници, време патином заборава прекрива постојање и лик земљоделца, воденичара и ратника Миљка Јовановића. Ево, и век иза нас промину од 1914. године, од почетка Великог рата. За нама, у смирају, нестале цели двадесети век и, ево, заче се и друга деценија двадесет првог, а те давне поменуте године, у време вршаја, Миљко беше на гувну. Вршалица дробила класје жита... Дође гласоноша и, међ' осталим стаситим момцима из села, позва Миљка, који је већ, иза себе, на плећима имао два рата Балканска! Ваљало је поћи и бранити кућни праг, забран и огњиште! На зиду тадашње, оновремешне простране куће, о клин беше окачена чутурица и кабаница и војна му букваца! На кућном прагу опрости се с отменом и храбром животном сапутницом, Ружом!

Пође Миљко преко брда и пређе у село Рановац, а после изби на Дунав, где у Команди доби ратни распоред. Вихор рата га однесе на Мораву и на обалу Дрине. Носећи у срцу слику свог завичаја, у чину наредника, војничком тактиком и испреношћу, достојан својих предака, показа храброст и међ својим ратним друговима стекао је поверење! За своје исказано јунаштво на ратним положајима, Команда га одликова орденом највишег ранга. Указом Врховне

команде, пред стројем, Војничку Карађорђеву звезду, то златно одличје, на груди му окачи лично војвода Живојин Мишић. По завршеном рату, поред Карађорђеве звезде на грудима, Миљко са поносом понесе и орден Светог Ђорђа, којим га одликова земља Русија.

По побратку у своје село Витовницу, на истом кућном прагу дочека га верна животна сапутница Ружа, његова Ружа, која се у току рата, као комита, храбро борила у пределима села Витовнице, са Бугарима, који су били окупациона војска. Јахала је коња и у покрету карабином убијала Бугаре, а када су је потере сустизале, бацала је бомбе и решавала своје ратничке муке. Ружа Миљкова била је стамена сељанка. У њеном срцу, као и у срцу хајдук Вељкове Чучук Стане, био је непрекинути плам. У пећини, у забитима свог села, поред своје бачије, живела је Ружа и чекала свог Миљка.

Млавски витез Миљко, по доласку из војне, најпре обнови своју воденицу и кров кућног огњишта. Имао је Миљко кућу и башту пуну топлоте, са перуникама и јоргованом. И често је о благдану, а најчешће о Видовдану, са мештанима делио бол и радост свог села, у дугим разговорима, најчешће са ратним другом Љубом Пајаном. Седео је у манастирској механи са својим ратним друговима сећао се минулих ратова.

Дође и 1925. година, 12. фебруар, кад му на врата закуца гласник из среза Млавског, из Петровца и

тутну му позив уз речи: „Миљко, дођи сутра у манастир Горњак, тражи те врховни комадант, Краљ Александар“. Најпре неверица, а онда, наједном, Миљка те речи охрабрише и он се сети да је, једном, после борби на Кајмакчалану, пришао свом ратном комаданту, Краљу Александру Првом Карађорђевићу, војнички га поздравио и целивао му руку. Сутрадан, спремно јутром, хитрим ногама, преко својих стаза, стигао је у манастир Горњак, у који је већ стигао Краљ Александар, а са њим и Краљица Марија. Око манастира бежу војници, а мало даље и краљев аутомобил. Миљко застаде и показа позив, на грудима засија ордење, које стече у ратовима од 1912. до 1918. године. Засветлеше очи овог стаменог и храброг ратника, који беше рођен 1887. године и показаше сву одважност млавског витеза. Миљко доби знак и он пође за личним пратиоцем и ордонансом краљевим.

Застаде ратник и хтеде рапортирати Краљу, који је седео за столом са краљицом Маријом и игуманом. Краљ Александар, који беше познат по памћењу имена и ликова својих ратних другова, прекину тишину својим благим владарским гласом: „Дођи, дер, Миљко, овамо“. Миљко приђе и поклонивши се, целива руку Краљици, Краљу и игуману. По Александровом одобрењу, седе на столицу поред Краља и у разговору са својим ратним комадантом задржа око једног часа. На поласку, Краљ му у руку стави златик и пожелеле му срећан пут.

Ето, то прође, а дође 1941. и нови рат са Швабама. Миљков син пође у партизане. Миљко остаде у свом селу, у својој воденици, са својом женом Ружом и бригом за сином. Трошио се у својим слутњама и одлазио у манастир, да се моли Богу.

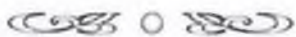
Арихимандрит Витовнички Тадеј је често слушао беседе о Миљковим ратничким походима и упамтио га као врло јаког и стаменог Витовчанина.

Почетком 1943. године Миљко се разболео и убрзо је преминуо.

Испратили су га супруга Ружа, комшије и неколицина ратних другова.

По доласку из рата, син Петар је почео чешће да тражи мир у алкохолу. И, тако, једном у кризи, а по наговору других, донесе из куће, из војничког ранца, ордење и указе о ордењу свог храброг оца и даде у бесцење човеку, кога Витовничани знадоше као дрвеног адвоката. И поче да бледи Миљково име, вео заборавља прекри и његову кућу. На гробљу, Миљко и Ружа, не имадоше белега. Шипражје, врес и коров прекри хумке. Због небриге кућа пропаде и паде, зуб времена даде себи на вољу. Не оста камен на камену, ни кућни праг, испод ког је становала змија чуваркућа, ни кућни праг с ког је Ружа Миљка испраћала и на коме га је дочекивала... Све нестаде, обала прекри Миљково огњиште. Само кућни бунар Миљков жубори о истини.

Ево на почетку двадесет првог века, Миљкова унука Лалица, која и сама промину пре који месец и

унук Влада, поставише камени белег да се вечно зна где почива Млавски витез Миљко Јовановић и жена његова, верна Ружа Јовановић, комита у Првом светском рату, из села Витовнице. Нека им мир костима да земља за коју војеваше!

Раде М. Обрадовић

Њ.В. Краљ Александар Карађорђевић и краљица Марија у манастиру Горњак, 12.02.1925, са игуманом (у горњем десном углу манастир Горњак)

Незнани туђинче, кад случајно минеш
Поред овог светог заједничког гроба,
Знај, овде су нашли вечно уточиште
Највећи јунаци данашњега доба!

Родитељ је њихов: храбри српски народ,
Горостас у светској историјској војни,
Који је све стазе искушења прошо
И чији су борци, дивљења достојни!

Падали од зрна, од глади и жеђи,
Распињани на крст, на Голготе вису,
Али чврсту веру у победу крајњу
Никад, ни за часак, изгубили нису...

*(Стихови Војислава Илића Млађег
на гранитној плочи: На предњој страни
маузолеја на Српском војничком гробљу
на Зејтинлику, Солун)*

***Помен жртвама бугарских зверстава
у Беловодама, 18.08.1919 - опело врши патријарх
српски Димитрије (снимио Д. Караџић)***

Ову споменицу, посвећену великом млавском ратнику, одликованом војничком златном Карађорђевој звездом I реда, каплару Миљку П. Јовановићу, као припадници српског рода, пишемо у знак захвалности њему самом, али и свим оним храбрим и неустрашивим ратницима у многобројним бојевима, које је, у својој дугој историји постојања, наша отаџбина морала да води да би деци очувала слободу на својим просторима и да би остала своја на своме.

Нека ова скромна споменица буде схваћена као наш допринос незабораву на све жртве узидане у темеље Српске Куће, посебно данас, у години, када се обележава 100. година од избијања Великог рата и обрушавања, по ко зна који пут, великих, грамзивих светских сила на малу, мирољубиву и поносну земљу Србију, праћеног великом страдалничком српском епонејом, као огромном ценом за достизање основног и најпотпунијег циља у људскоме постојању - слободе.

Аутори

ЈОВАН Д. ПЕТРОВИЋ је рођен 11. априла 1950. године у Петровцу на Млави (потиче од Србљанина, из Славоније, сада у Хрватској); поред објављивања песама у српској периодици, објавио је и књиге поезије: *Птици да се надам* (1997), *На вратима песма* (1998), *Зелено јутро, за децу* (1998), *Велика соба јутра, за децу* (1999), *Легитимна мета* (1999), *Ходочасно гнездо* (1999), *Камена кућа* (2001), *Ахил је умро од упале плућа* (2001), *Божја пошта* (2003), *Шта је то у сновима, за децу* (2003), *Небеска љуљашка, за децу, коауторски* (2004), *Лутке у излогу* (2005), *Цветна молитва* (2007), *Узорак давног сна* (2008), као и књигу прича за децу *Крилато време* (коауторски) и романи *Лина тврђа од камена* (2004, 2006), прилагођен за сценско извођење и *Глумица* (2010, 2011); приредио је Антологију петровачких песника *Речи бачене у време* (2002), Антологију песника Браничева *Као черга широка душа* (2014) и зборник *Беле су Млавине руке - Млава у поезији* (2004), збирку биографија познатих и знаменитих Петровчана *Петровачки поменик - Књига о свима нама*, као и (коауторски са Владиславом Макишем) монографију *Век позоришта на Млави* (2007); *Петровачке шегдоте* (коауторски са Добривојем Петровићем) и *Како смо волели друга Тита - 100* (монографија позоришне

представе Позоришта Петровац на Млави); уредио је више зборника поезије; заступљен је у више антологија и зборника поезије, награђиван и превођен на више светских језика; добитник је *Горњачке повеље* (2003), награде за српску духовност *Горњачко звоно* (2006) и општинске награде 5. јун (за допринос култури, 2012); члан је *Удружења књижевника Србије*. Живи у родном месту.

ОБРАДОВИЋ, РАДЕ М., рођен је 07.07.1953. године у Миријеву (Жабари); књижевник и колекционар старина; објавио књиге поезије *Жубори Млаве* (1993), *Стигом ходи-Хомоље га чуви* (1994), *Земљом беспућа* (1996), *Сенке у кругу* (1998), *У освет зоре* (1999), *Једино имање* (2003), *Незнани предели* (2005) и *Укол идола* (2007) и *Стазом неповрата* (2011); роман *Змијарник расточеног живота* (2001), као и монографије *Велики Поповац* (2000), Археолошка збирка радета М. Обрадовића и Владана Обрадовића (2005); *Цркве и манастири Хомоља, Млаве и Стига* (2005, 2007) и села Витовнице (2008); заступљен је у више зборника поезије; књижевне прилоге објављује у српској књижевној периодици; добитник је *Повеље Краљевског књижевног клуба Карађорђевић Београд* и *Горњачке повеље* (2003); награђен је за поезију на

конкурсу Књижевног клуба *Бранко Миљковић*, Ниш (2005); био је члан *Епархијског савета Епархије Браничевске за Архијерејско намесништво Млавско* (1995); један је од оснивача (1998) и члан редакције часописа за књижевност *Орфеј са Млаве* (Каменово, Петровац); иницијатор конкурса поезије (са Ј. Д. Петровићем) *Ђирилица - слово српског лица* (2009), касније преименован у *Ђирилица - огледало српске душе* (2011); у свом политичком ангажовању био је председник Општинског одбора Српске светосавске странке у два мандата; члан је *Удружења књижевника Србије* (2003); живи у Великом Поповцу (Петровац на Млави).

ЛИТЕРАТУРА:

Феликс Каниц: *Србија, земља и становништво од римског доба до краја XIX века*, Српска књижевна заједница, Београд, 1989.

Љубомир Јовановић: *Млава*, антропогеографска проучавања

Мала просветина енциклопедија: Енциклопедија, Просвета Београд, 1978.

Ревија Млавски ехо, издавач Милан Бранковић, Велико Лаоле, 2008.

Раде М. Обрадовић: *Витовница*, монографија

Јоаким Вујић: *Путиштвоје по Србији*, Српска књижевна заједница, Београд, 1901.

Мила Пилетић: *Одликовања југословенских народа 19. и прве половине 20. века (до 1941) из збирке Војног музеја у Београду*, Војни музеј Београд, 1987, стр. 41-49. и 134-143.

Др Бранко Перуничкић: *Петровац на Млави*, монографија, Општинска скупштина Петровац на Млави, 1980.

Симић Б. Милан: *Највећи синови Србије 1912-1918* (у рукопису)

Истраживања аутора

Фотографије: Јован Д. Петровић, Раде М. Обрадовић (као власник), из архиве рођака Миљка Јовановића

С А Д Р Ж А Ј:

1. ОПШТИ ДЕО.....	7
2. ОНО ШТО СЕ ЗНА О МИЉКУ ПАУНОВИЋУ.....	18
3. ПОРЕКЛО ФАМИЛИЈЕ МИЉКА ЈОВАНОВИЋА....	21
4. ГРОБ МИЉКА ЈОВАНОВИЋА.....	27
5. ОРДЕН КАРАЂОРЂЕВЕ ЗВЕЗДЕ.....	29
6. ОРДЕН ВОЈНИЧКЕ КАРАЂОРЂЕВЕ ЗВЕЗДЕ.....	31
7. НАРЕДБЕ О ОДЛИКОВАЊУ МИЉКА ЈОВАНОВИЋА.....	33
8. ЗАБОРАВЉЕНИ ВИТЕЗ МЛАВСКИ, КУЋНИ ПРАГ И ГРОБ.....	38
9. СЕЋАЊА МЕШТАНА НА МЛАВСКОГ ВИТЕЗА МИЉКА ЈОВАНОВИЋА.....	42
10. МЛАВСКИ ВИТЕЗ МИЉКО ЈОВАНОВИЋ.....	46
<i>О ауторима.....</i>	<i>54</i>

Јован Д. Петровић / Раде М. Обрадовић
МЛАВСКИ ВИТЕЗ
МИЉКО П. ЈОВАНОВИЋ

Издавач:

Културно-просветни центар
Петровац на Млави
Завичајни музеј
Петровац на Млави

За издавача:

Миодраг Лукић, директор
Милица Илић, директор

Лектор/коректор

Иван Ј. Петровић

Технички уредник / корице

Иван Ј. Петровић

Штампа:

Стојадиновић, Петровац на Млави

Тираж:

200 примерака

2014. год.

35993

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

355:929 Јовановић М.
908 (497.11 Витовница)

ПЕТРОВИЋ, Јован Д., 1950-

Млавски витез Миљко П. Јовановић / Јован Д. Петровић,
Раде М. Обрадовић. - Петровац на Млави : Културно-
просветни центар : Завичајни музеј, 2014 (Петровац на
Млави : Стојадиновић). - 60 стр. : илустр. ; 21 cm

Слике аутора. - Тираж 200. - [Подаци о ауторима]:
стр. 54-56. - Библиографија: стр. 57.

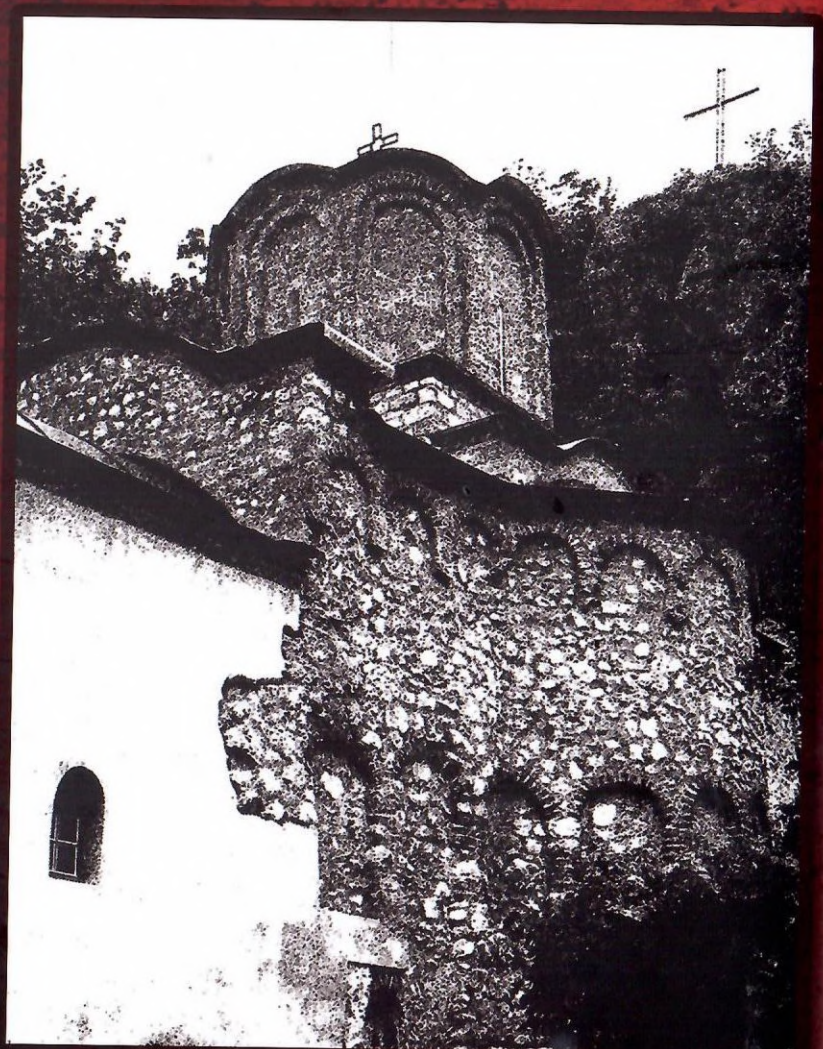
ISBN 978-86-84601-65-2 (КПЦ)

1. Обрадовић, Раде М., 1953- [аутор]

а) Јовановић, Миљко (1887-1943) - Биографије

б) Витовница

COBISS.SR-ID 211546636

КАЦ

Завичајни музеј
Петровац на Млави

Јован Д. Петровић
Раде М. Обрадовић

МЛАВСКИ ВИТЕЗ МИЉКО П. ЈОВАНОВИЋ

Библиотека "СРЕБРАЉУБ МИТИЋ"

3

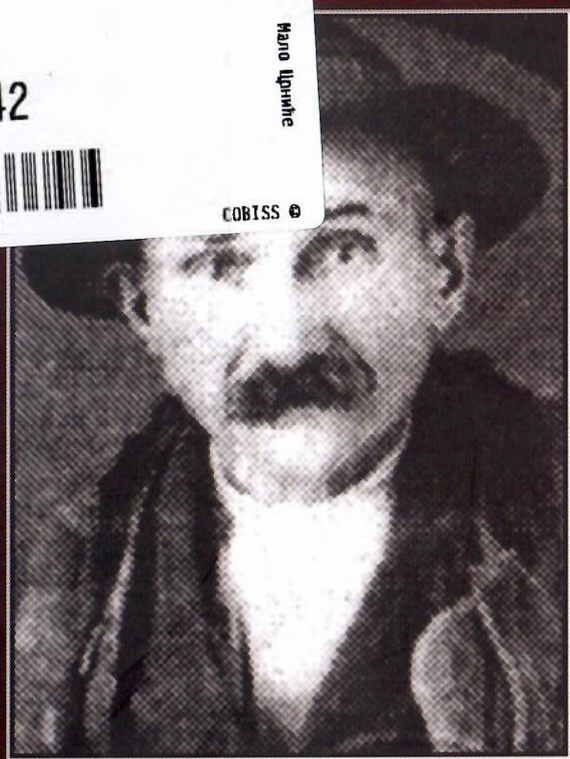
III 142

000035993

Мило Црнчић

COBISS ©

Јован Д. Петровић/Раде М. Обрадовић
МЛАВСКИ ВИТЕЗ - МИЉКО П. ЈОВАНОВИЋ

Издавачи

Културно-просветни центар Петровац на Млави
Завичајни музеј Петровац на Млави